

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Den Här Wagner.

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*).- Merci, Här President. Bon, d'Direktiv Antiblanchiment vun 2015 verlaangt, dass all d'EU-Memberen e Registre des bénéficiaires effectifs opstellen. An deem Register sollen déi reell Propriétaires an déi final Beneficiaire vun alle Societëiten, vun alle Fongen a vu jiddwer anerer Finanzstruktur erfaasst ginn. A mat deenen Informatiounen soll et méi einfach ginn, géint d'Geldwäsch oder géint d'Finanzéierung vum Terrorismus virzegoen, well do oft verschachtelt Societëite benotzt ginn, fir d'Finanzstréim ze verstoppen.

Dese Register hätt solle spéitstens am Juni 2017 operationell sinn, mä Lëtzebuerg deet sech domat anscheinend ganz schwéier. Dat läit vläicht och dorunner, dass esou verschachtelt Societëite jo och oft vu räichen Individue benotzt ginn, fir hir Responsabilitéit a Steuerfroen ze emgoen. Wéi och ëmmer, Tatsaach ass, dass mer dee Register nach ëmmer net hunn an och dës Legislatur net méi wäerte kréien. Mä dorop komme mer dann d'nächst Woch och nach eng Kéier zrëck.

Elo si mer dann hei mat enger neier Direktiv, der DAC 5, konfrontéiert, déi verlaangt, dass d'Steierverwaltung Zougang kritt zu dem Registre des bénéficiaires, deen et awer zu Lëtzebuerg guer net gëtt! Deemno kënne mer dës Direktiv, där hiert erklärend Zil et ass, géint Steuerbedruch a Steuerflucht virzegoen, och net komplett ëmsetzen, esou wéi mer den Antiblanchiment vun 2015 nach net komplett ëmgasat hunn.

Wat bleift, ass da just, dass mer der Steuerverwaltung en Zougang ginn zu den Informatiounen, déi d'Finanzinstitute am Kader vun hirer Obligation de diligence raisonnable hunn, fir kënnen ze iwwerpréiwen, ob se där Obligation och nokommen. Dat alles dann och nach begrenzt op auslännesch Ufroen, soudatt Informatiounen iwwer Residenten natierlech net kënnen vun der Steuerverwaltung ugefrot ginn. An deen Zougang ass nach eng Kéier zousätzlech erschwéiert ginn doduerjer, dass et op Demande ass, obwuel dat an der Direktiv guer net esou virgesinn ass. Méi einfach gesot: Dese Projet huet beim Kampf géint Steuerbedruch a Steuerevasioun praktesch keen Interêt méi, well déi wichtegst Dispositiounen feelen.

Also, mir als Lénk, mir setzen eis a fir wierkungsvoll Mesurë géint Steuerbedruch, géint Steuerevasioun a Steueroptiméierung; wéi dat genannt gëtt. Mir wäerten ons ni domadder offannen, dass déi normal Bierger musse brav hir Steiere bezuelen, während Superräicher a Multinationallen de Finanzsystem benotze kënnen, fir sech aus hirer Verantwortung ze zéien!

Mir wäerten zwar dee Projet de loi och matstëmmen, och wann eis dat Iwwerwonnung kascht, well mir mat der Aart a Weis, wéi d'Regierung hei bei der Ëmsetzung virgeet, net kënnen d'accord sinn.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Domat ass déi allgemeng Diskussioun ofgeschloss. An d'Wuert huet de Finanzminister, den Här Pierre Gramegna.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Pierre Gramegna**, *Ministre des Finances*.- Merci, Här President. Ech freeë mech, dass mer hei e Konsens hu bei der Transposition vun dëser Direktiv, genannt DAC 5, déi d'Kooperatioun tëschent de verschiddene Verwaltungen an Institutiounen vun eise Land regelt.

Et geet hei haaptsächlech ëm Antiblanchimentsmesuren an Transparenz. An ech si frou, dass mer dat haut hei kënnen maachen. Dat grefféiert sech op e ganz Arsenal vun Direktiven, déi mer schonn ëmgasat hunn. De Rapporteur Eugène Berger, deem ech och heimat wëll Merci soe fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport, huet dat ervirgestrach. Hei si mer à cheval iwwert d'Coopérations administratives, iwwer „country-by-country reporting“ an och bei der Norme commune de déclaration; op Englesch ass dat en aneren Akronym. An et ass wichteg, dass mer dat elo och hei ëmsetzen.

Et ass esou, dass mer hei och net grad alles ëmgasat kréien, well déi Matière immens séier evoluéiert. Et ass esou, dass sech am Domän vum Antiblanchiment haaptsächlech d'Initiative vun Europa iwwerschloen. Dat heescht, am Moment, wou een amgaangen ass, eng Initiative ëmsetzen, kënnt schonn an der Période de transposition eng nei derbäi. Mir sinn also

um Ball a mir versichen, dat alles zur Zäit ëmsetzen.

Zu de Froen vum Deputéierte Mosar géif ech gäre soen: Wat d'Direktiv ATAD ubelaangt, dat ass Anti-Tax Avoidance Directive op Englesch, an do gëtt et der zwou.

Bei där éischter hu mer effektiv elo d'Prozedur vun der Ëmsetzung ugefaangen, andeem mer virun e puer Wochen dat am Regierungsrout ugeholl hunn an op den Instanzwee geschéckt hunn a mer eis natierlech bewosst waren, dass virum Summer de Conseil d'État och net kéint en Avis driwwer ginn. Dat ass eng ganz wichteg Direktiv, déi en Deel vun den OECD-Bestëmmungen am Kontext BEPS soll ëmsetzen. Dat wäert heimadder geschéien.

An ech ginn dovunner aus, dass de Conseil d'État no der Vakanz eis da säin Avis doriwwer gëtt, fir dass mer da virun Enn des Joers déi ATAD-Direktiv kënnen an d'Lëtzeburger Recht ëmsetzen; wat och den normalen Delai ass. Déi Direktiv soll op den 1. Januar 2019 ëmgasat ginn.

Wat de Registre des bénéficiaires économiques ubelaangt: Och do sinn, an dat hunn ech elo just ugeschwat, Adaptatiounen néideg, well d'Europäesch Gesetzgebung déi ganzen Zäit evoluéiert. An och dat wäert net virun der grousser Vakanz geschéien.

Wat elo d'Protection des données ubelaangt, wat hei ugeschwat ginn ass: Mir hunn d'lescht Woch effektiv déi Direktiv, oder plutôt et ass e Règlement iwwert d'Protection générale des données, zu Lëtzebuerg transposéiert. Mir hunn natierlech mat där gréisster Suergfalt, Här President, derfir gesuergt, dass dat alles kompatibel ass mat eiser Gesetzgebung. Ech referéiere mech do och op den Artikel 9 vun dësem Règlement.

Et kéint vläicht au cas par cas sinn, dass sech do Froen stellen. Mir sinn natierlech interesséiert als Regierung, wa sech do Froen stellen, déi nach net geléist wäeren, dass mer déi kenneléieren, mä natierlech ass dat mat grousser Attentioun gemaach ginn.

Ech freeë mech, dass mer och konnt den Rémarque vum Conseil d'État hei iwwerhuelen. An da freeën ech mech, dass Lëtzebuerg sech heimat konform mécht mat der europäescher Gesetzgebung.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci. Da kënne mer iwwert de Projet de loi 7208 ofstëmmen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7208 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo ofgeschloss.

55-mol Jo an 3 Abstentiounen. Domat ass de Projet de loi 7208 adoptéiert.

Ont voté oui: Mmes Diane Aehm, Sylvie Andrich-Duval (par M. Laurent Mosar), Nancy Arendt, MM. Émile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen (par Mme Martine Mergen), Françoise Hetto-Gaasch (par Mme Nancy Arendt), M. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marc Spautz (par M. Jean-Marie Halsdorf), Claude Wiseler (par Mme Octavie Modert), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot (par M. Alex Bodry), Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum (par M. André Bauler), Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas);

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter, Sam Tanson et M. Roberto Traversini;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Se sont abstenus: MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mer géifen dann zum nächste Punkt iwwergoen. Dat ass eng Modifikationsproposition vun eise Règlement, d'Proposition 7327. An d'Wuert huet elo de Rapporteur, den honorebelen Här Alex Bodry.

3. 7327 - Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative à la vérification des pouvoirs

Rapport de la Commission du Règlement

► **M. Alex Bodry** (*LSAP*), *rapporteur*.- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir hunn an dëser Legislaturperiod eng ganz Rétsch vun Ofännerunge gemaach an eise Chambersreglement. Ech woen hei ze behapten, dass mer eng vun deene wichtegsten hei maachen, well et sech ëm déi praktesch Ëmsetzung vun enger net onwesentlecher Verfassungsdispositioun handelt, den Artikel 57.(2) vun eiser Verfassung, dee Folgendes seet: «La Chambre vérifie les pouvoirs de ses membres et juge les contestations qui s'élèvent à ce sujet.»

Lëtzebuerg gehéiert also zu deene weënege Länner nach, deene weënege Demokratien, wou et am Endeffekt déi gewielte Volleksvertretung ass, déi eleng decidéiert, ob d'Wahle richtig waren an ob déi Zesummesetzung vun der Chamber och déi richtig ass. Déi meeschte Länner sinn ewell an de System iwwergaange vun enger Geriichtskontroll, wou d'Gerichter am Endeffekt decidéieren, wat ass, an net déi Leit, déi gewielt sinn.

Mat der Belsch, mat e puer aneren europäesche Länner kenne mer nach deen dote System. Mir wëssen awer alleguerten, dass dee System net gutt ass. Mir wëssen et doduerjer, dass mer all fënnef Joer hei deen Exercice maache mat enger Verlosung vu siwen Nimm - dat ass jo ganz lëschtég -, mat duerno enger Ennerbriechung vun eiser Sitzung. Déi Leit, déi sech dann an engem Fall hei niewendrun treffen, eng Kéier kuerz kucken, wat d'Procès-verballe vun deene véier Haaptwahlbüroen an deene Bezierker soen, an dann op virdru scho preparéiert Texter vun der Verwaltung zrëckgräifen an da gläich drop hei der Chamber Rapport maachen a soen, et wier alles an der Rei.

Dat ass schemenhaft duergestallt, wéi sech dat - an der Regell - ofgespillt huet. Et muss een och soen, dass mer et hei zu Lëtzebuerg, zumindest bei deene leschte Wahlen, weëneg ze dinn hate mat Contestatiounen, wat d'Wahlen ugeet, wou d'Regularitéit zum Beispill vun der Gesamtwahl oder an eenzelne Wahlbüroe contestéiert gi wär oder wou contestéiert gi wär, dass een Deputéierte kéint säi Mandat untrieden.

Et sinn awer esou Fäll an der Vergaangenheet ginn! Ech wëll dat och soen. Duerfir ass et vläicht interessant, eng Kéier e kleng Réckbléck ze maachen.

Et ass e Fall gi vun engem Deputéierte Klees 1911, wou fir d'Éischt gesot ginn ass, et wier alles an der Rei a wou schlussendlech awer seng Wahl invalidéiert ginn ass vun der Chamber.

Et gëtt virun allem en anere Fall, dee ganz bekannt ass. Dat ass de Fall vum éischte kommunistesche gewielten Deputéierten Zénon Bernard 1934, wou déi deemoleg Chamber mat de Stëmme vun der Rietspartei a vun der radikal-liberaler Partei decidéiert huet, dass deen Deputéierten, well e Kommunist war, eigentlech net dierft an der Chamber setzen; well e jo e Kommunist war. Dat war d'Haaptargument deemools. D'Kommunisten, déi kéinten net en Eed op d'Verfassung leeschten, well se géint d'Verfassung wäeren.

An d'Chamber ass souguer an hirer enormer Wäitsicht deemools esou wäit gaangen, dass se majoritär decidéiert huet, dass och kee kéint noréckelen op där doter Lëscht, well et jo alleguerten Leit wäeren, déi net kéinten den Eed op d'Verfassung leeschten, well se géint d'Verfassung wäeren. An dat huet derzou gefouert, dass d'Kommunistesche Partei, déi deemools mat 7% ee Sëtz am Südbezirk kritt hat, net dierft untrieden. An dee Sëtz ass deemools un déi Partei gefall, déi am noosten um nächste Sëtz war. Dat war d'Aarbechterpartei, déi awer selwer géint dee ganzen Dénge do gestëmmt hat.

Also, fir ze soen, dass do scho ganz speziell Saache gemaach gi sinn.

(Interruption par M. Michel Wolter)

Neen, Här Wolter. Ech hunn Är Zwëschebemierkung hei héieren. Och dat ass e bësse méi reng, wéi Der vläicht mengt. Ech hu mech e bëssen an d'Historie eragesat. Do gëtt et Theorien - se sinn deemools opgestallt ginn, ech weess zwar net, ob se stëmmen -, déi gesot hunn, dass notament bei der radikal-liberaler Partei deemools d'Meenung war, d'Aarbechterpartei géif op dee Sëtz do verzichten. Dat heescht, all Gewielte vun der Aarbechterpartei géif drop verzichten, dee Sëtz do unzuhuelen. An da wär de Sëtz un den deemolege fréieren Escher Buergemeeschter gaangen, e Liberalen. An déi Rechnung ass awer deemools nach net opgaangen. Gutt!

(Hilarité)

Dat gesot, gesäit een also, wéi déi reng a wéi fei juristesche sengerzäit schonn iwwerluecht ginn ass. Et war natierlech déi Zäit, dat wësst Der och, gläich drop ass d'Maulkuerfgesetz hei an der Chamber gestëmmt ginn. Mir waren an där doter Atmosphär sengerzäit mat dran.

Ee lescht Beispill wëll ech uféieren. Do ass et zwar net ëm d'Validatioun vu Wahlen gaangen, mä ëm de Fait, ob en Deputéierte kéint weider hei an der Chamber setzen. Dat ass deemools d'Affär vun der Madamm Lulling gewiescht, déi jo veruerteelt gi war um Correctionnel zu enger Prisongsstrof mat Sursis an zu enger Geldstrof weinst Immixtioun mat der Peine accessoire, dass se net dierft eng Fonction publique besetzen.

Deemools ass awer drolegerweis net iwwert déi Kommissioun vun de Wahlen gefuer ginn, mä et ass eng Spezialkommissioun vun der Chamber agesat ginn, déi de Prinzip sollt klären, ob ënert déi Interdictioun, déi d'Gericht gesprach hat, och d'Deputéiertemandat géif falen oder net. Et ass hin- an hiergaangen. An der Kommissioun war et majoritär d'Positioun, et géif drënner falen, dat heescht, d'Madam Lulling dierft net méi hei setze bleiwen. Wéi awer hei ofgestëmmt ginn ass an enger ëffentlecher Ofstëmmung an net an enger geheimer Ofstëmmung, ass da schlussendlech erauskomm mat dräi Stëmme Majoritéit, dass u sech theoretesch déi Interdictioun net géif gëllen.

Obwuel de Procureur général deemools enger anerer Meenung war, ass am Fong géint deen Avis vum Parquet général... Dunn huet d'Chamber gesot: Ah neen, u sech géif déi Interdictioun net bedeuten, dass deen Deputéierten net méi dierft hei an der Chamber setzen. Duerno huet awer d'Madam Lulling hir Demissioun ginn, ech mengen, mam Versprieche, fir op der nächster Lëscht fir d'CSV awer weider drop ze sinn. Dat si jo awer och nëmme Spekulationen.

Dat gesot, fir ze weisen, dass et also schonn esou Fäll gëtt, dass mer hei net elo iwwert Theorie schwätzen, mä dass et scho Fäll gëtt, wou sech kënnen seriö Contestatiounen ergi bei Wahlen, wou e Verdacht vu Fraude zum Beispill besteet. Da muss d'Chamber sech, well et ass déi eenzeg, déi zoustänneg ass, also Instrumenten ginn, wéi se mat esou Situatiounen ëmgeet an där Affär och seriö da kann nogoen a kontrolléieren.

An, wéi gesot, et ka sech am Eenzelfall och stellen, dass ee veruerteelt gëtt an ee sech d'Fro stellt: Kann e weider Deputéierte bleiwen? Ka sech eng aner Onvereinbarkeet erginn duerch d'Familljesituatioun oder Ähnlech? Da muss och all Kéiers gekuckt ginn: Kann déi dote Persoun effektiv dat Mandat weiderféieren oder ka se en neit Mandat untrieden, wann et eng Vacance de poste ass, déi hei ze ersetzen ass an der Chamber?

Also, et ass awer schonn, mengen ech, e wichtige Punkt, zemools wa relativ knapp Majoritéitsverhältnissen an der Chamber herrschen. Da kann dat doten heiansdo ganz determinant sinn. An duerfir also, all déi Parteien, déi a Spekulationen sinn, wéi d'Konstellatiounen sollen ausgesinn, solle sech eng gewësse Marge ginn, wa se wëlle Koalitiounen zesummestellen, well et kënnen ëmmer Evenementen virkommen, déi déi Majoritéiten do relativ da kënnen a Fro stellen.

Mir wëssen also, dass deen heite System, wéi mer en elo kennen, zënter dass mer eis Verfassung hunn, net gutt ass. Mir wëssen, dass mer do mussen agéieren. An ech mengen, en zousätzlechen Impuls ass komm op där enger Säit duerch déi Verfassungsdiskussioun, déi mer hunn, wou dat doten ëmmer e Punkt ass, dee mer iwwert d'Jore vun Zäit zu Zäit erëm eng Kéier frësch diskutéiert hunn, wéi mer an Zukunft wëllen deen dote System opbaue vun der Validatioun vu Wahlen an der Verifikatioun vun de Pouvoire vun de Membere vun der Chamber.

A mir hunn eis, wéi gesot, och zousätzlech déi Fro nach eng Kéier misse stellen, well et an der Tëschenzäit en Urteel gëtt vun der Cour européenne des droits de l'homme vu Stroossbuerg. Eng Affär Grosaru géint Rumänien vum 2. März 2010. An do ass Rumänien veruerteelt ginn, well Rumänien befaasst war mat enger Contestatioun vu Wahlen.

A Rumänien hat deemools en äänleche System, wéi mir en haut hunn a wéi d'Belsch en och hunn. Dat heescht, dass do u sech e Parlament zoustänneg ass. Et ass bei hinnen eng Kommissioun vum Parlament, déi derfir zoustänneg war. An do ass gesot ginn, dat géif net goen, well déi dote Prozedur iwwert d'Parlament net déi néideg Garantië vun Onparteiegkeet géif bidden, déi néideg wär awer bei Contestatiounen vu Wahlen, bei engem Contentieux post-électoral.

Duerfir ass Rumänien och zu enger Geldstrof veruerteelt ginn. Et ass hei ëm d'Interpreta-

tion vum Wahlgesetz gaangen, ganz konkret am rumänesche Fall. D'Riichterchen hunn awer drolegerweis, well dat warscheinlech och als Argument am Kader vun deem Prozess opgeworf ginn ass vun der rumänescher Regierung, an engem Considerant gesot, dass dat vläicht anescht wär a Länner, déi eng konsolidéiert Traditioun vu parlamentarescher Demokratie hätte wéi Lëtzebuerg, wéi d'Belsch, wou een dat kéint anescht kucken.

Mir wäerten do Kloeerheet kréien, well momentan eng Affär unhängeg ass géint d'Belsch. De Parti des travailleurs belges (veuillez lire: Parti du travail de Belgique), deem huet eng Contestatioun gemaach. An do wäert och warscheinlech am Laf vum nächste Joer en Uerteel vu Stroossbuerg kommen. An da wësse mer definitiv, wou mir och dru sinn, well an der Belsch u sech vum Prinzip hier deeseweichte System besteet, obwuel si och, wat mir haut maachen, am Kader vun hirer Verfassung, déi äänlech formuliert ass wéi eis, probéiert hunn, eng Rei vu Mechanisme mat anzebauen, wou méi eng seriö Kontroll vum Parlament selwer gemaach gëtt iwwert d'Richtigkeet vun de Wahlen an d'Zesummesetzung vun hirem Parlament.

Et ass also, mengen ech, net vu Muttwëll, dass mer deem heite Schratt maachen. Mir mussen en haut maachen, et ass nëmmen e Schratt, et ass keng definitiv Léisung, well mer eis Verfassung nach ëmmer hunn - ech hunn aus deem Text virgelies -, déi eben der Chamber eleng d'Kompetenz gëtt, fir déi dote Froen ze klären. Mir hunn awer an eisem Projet vun enger neier Verfassung, wou mer jo de 6. Juni de Rapport ugeholl hunn, den Artikel anescht formuliert.

Ech wëll dat kuerz virlesen. Dat ass déi méi definitiv Léisung, déi mer ustriewen. Artikel 68.(1) an 68.(2) soen, ech zitieren: «La Chambre des Députés se réunit en séance publique de plein droit le troisième mardi suivant la date des élections pour vérifier les pouvoirs de ses membres.» Do spillt et also. An den Artikel 2 seet: «Il appartient à la Chambre des Députés de constater que l'un de ses membres a perdu la qualité de député en raison de la survenance, en cours de mandat, d'une cause d'inéligibilité au sens de l'article 65 ou d'une incompatibilité au sens de l'article 66.» An da kënnt et: «Un recours contre ces décisions est ouvert devant la Cour constitutionnelle. Les modalités de ce recours sont réglées par la loi.»

Mir hunn also elo virgesinn, dass eigentlech d'Chamber an all deene Fäll vu Validatioun vum Resultat vun de Wahlen an eenzel Decisiounen, déi d'Deputéierte kënne betreffen, als éischt Instanz, als quasi juridictionell éischt Instanz fonctionnéiert, mat awer enger Rekursméiglechkeet bei der Cour constitutionnelle. Mir hu laang diskutéiert, ob dat soll d'Verwaltungsgericht, d'Cour administrative sinn. Schlussendlech ware mer eis eens, dass een esou deem „contentieux post-électoral“ bei den nationale Wahlen sollt op d'Cour constitutionnelle eropginn. Do muss natierlech nach e Gesetz gemaach ginn, fir dat da genau ze regelen. Dat muss jo ganz kuerz Delaie sinn, wou dat dote spillt.

Et ass och logesch, fir dat ze maachen, well mir kennen dat jo bei anere Wahlen. Bei de Mengewahlen, do gëtt et eng Rekursméiglechkeet a kuerzen Delaie virum Verwaltungsgericht an éischter Instanz a virum der Cour administrative an zweeter Instanz fir all Bierger. Mä och den Innenminister kann deiselwecht Prozedur maachen, wann e mengt, et wär eppes schifgelaf bei deene Wahlen. A mir hunn et och virgesinn am Gesetz vun 2005 iwwert de Referendum. Do ass e Recours en annulation virgesinn direkt bei der Cour administrative an engem Delai, mengen ech, vu fënnef Deeg no der Publikatioun vun de Resultater vum Referendum. Also och dat kenne mer.

Mir kennen et net bei de Parlamentswahlen a mir kennen et net bei den Europawahlen. Dee Problem léise mer hei net. Mir hunn e juristesche Vakuum, wat d'Europawahlen ugeet, well et kee formellen Text gëtt. Et gëtt eng Praxis, déi seet, dass d'Chamber eigentlech par analogie och d'Validatioun vum Resultat vun den Europawahlen hei zu Lëtzebuerg mécht. Dat gesäit awer kee Gesetzestext vir a souguer d'Reglement vun der Chamber gesäit et net ausdrécklech vir. Dat ass also och nach direkt e Schantjen, dee mer mussen deemnächst ugoen, fir virun deenen nächsten Europawahlen eng Zort vu Garantie mat anzebauen, wat eng seriö Kontroll vun dem Resultat vun deene Wahlen do ugeet, wa sollte Contestatiounen kommen.

Mir mussen also hei op en äänleche Wee goe wéi deenen, dee mer hei virexercéieren. Souguer kéinte mer, well d'Verfassung do jo net brems, eigentlech direkt e Recours virgesi bei enger Geriichtsinstanz, wat d'Europawahlen ugeet. Dat wär gutt, mengen ech, wa mer deen dote Wee géife goen. Dat ass immens wichteg.

D'Zäit leeft mer e bësse fort hei. Ech wëll soen, ech kann elo op de schréffleche Rapport fir de

Rescht verweisen, well dee wierklech am Detail op all Hypotheesen ageet.

Nach eng Kéier: D'Chamber mécht dräi Kontrollen. Si mécht d'Kontroll iwwert d'Regularitéit vun de Wahlen, iwwert d'Fro vun der Onwielbarkeet vun eenzelne Memberen an iwwert d'Fro vun der Vereenbarkeet mam Deputiertemandat an eenzelne Fäll.

An Zukunft wäert nëmme ganz am Ufank déi Kommissioun si vu siwe Leit, déi duerch d'Lous bestëmmt gëtt, déi d'Validatioun muss preparéieren an de Rapport maachen zur Validatioun vun de Wahlen. Duerno gëtt et eng permanent Kommissioun vun der Chamber, déi dat Ganz am Laf vun där ganzer Period kuckt. A wa keng Contestatiounen sinn an eenzelne Fäll, wou Leit norutschen am Laf vun deene fënnef Joer, da kënnt et och net méi zu där spezieller Prozedur, wéi mer se hei kennen, mä da gëtt dat einfach nëmme festgestallt. D'Wahlen, wa se eng Kéier validéiert si vun der nei gewieltener Chamber, bleiwe validéiert fir déi ganz Period. A wann do keng Problemer sech stelle vun Onvereinbarkeet, da kann dat normal oflafen, ouni dass een do nach eng Kéier frësch Kommissiounen asetzt.

Eng Suerg, déi mer nach haten, dat ass, dass mer de Principe du contradictoire hei mat abauen. Dat heescht also, wa wierklech Contestatiounen sinn, wat d'Wahlen ugeet, an déi schénge seriö ze sinn, da soll déi Kommissioun dann och d'Leit héieren. Eventuell muss och den Deputéierte selwer gehéiert ginn. Dat heescht, et kann zu Situatiounen kommen, dass degeselwechten Dag, wou d'Chamber fir d'Éischt zesummekënnt - dat ass jo an Zukunft den drëtten Dëschdeg no de Wahlen -, mer dann an enger hallwer Stonn fäerdeg sinn. Dat ka bedeuten, dass d'Chamber zwar zesummekënnt, mä déi konstitutiv Sitzung vun der Chamber eréischt méi spéit ass, wann zum Beispill eng seriö Contestatioun wär, wat d'Regularitéit vun de Wahlen ugeet. Dat wäert sech also an Zukunft änneren. Dat gëtt méi eng grouss Prozedur, wa sech wierklech seriö Contestatiounen géife weisen, wou ee probéiert, awer all Garantien ze ginn.

Wichtig ass och, dass déi Diskussiounen an der Kommissioun wäerten ëffentlech sinn, fir d'Transparenz no bausen ze ginn. Dat gëtt also keng Diskussiounen à huis clos an enger Kommissioun. An déi Kommissioun muss e fondéierte Rapport maachen, wou se op d'Argumenter an d'Géigenargumenter ageet an erklärt, firwat se zu enger gewëssener Konklusioun kënnt. Mä et ass d'Chamber selbstverständlech, déi eleng doriwwer decidéiert, an engem offene Vott, wat d'Validatioun vum Wahleresultat ugeet, awer an engem geheime Vott, wann et sech ëm eenzel Persounen dréit. Dat hu mer an der Kommissioun als Prinzip festgehalten, well dat e Prinzip ass, dee mer soss am anere Fall kennen.

Ech schléissen heimadder, ech kierzen e bëssen of. Ech wëll just soen, dass eiser Meenung no an der Kommissioun nach e puer Aarbechten op déi nächst Chamber duerkommen, fir d'Wahlgesetz ze änneren. Mir brauchen eng allgemeng Revisioun vun eisem Wahlgesetz. Do sinn eng Rei vun Hickhacken an deem ganzen Text mat dran. Mir mussen dat maachen.

Mir mussen éischstens déi Onvereinbarkeeten an d'Wahlgesetz erschreiwen. Mir mussen déi Fro vun den Europawahlen klären. A mir mussen eng drëtt Fro klären, d'partiell Neiwahlen. D'Lëtzebuurger Wahlgesetz gesäit keng Deelneiwahle vir. Wa mir also an engem Bezierk géifen esou schwerwiegend Feeler entdecken, dass ee géif soen, mir missten decidéieren, dass do nei gewielt gëtt, misste mer praktesch e Gesetz stëmmen, fir dat ze maachen, well eist allgemengt Wahlgesetz eigentlech déi dote Méiglechkeet net ausdrécklech virgesäit.

Am belsche Wahlgesetz ass dat entre-temps geännert ginn. Si gesinn déi dote Méiglechkeet vir, woubäi awer och kloer ass, dass net all Irregularitéit bei Wahlen automatesch zu enger Annullatioun vun de gesamte Wahlen féiert. Do gëtt et d'Jurisprudenz a Frankräich, an anere Länner, déi da kucken, wéi schwerwiegend déi Fraude ass an op déi wierklech esou en entscheidenden Afloss hat op d'Wahlergebnis, dass doduerch muss concluéiert ginn, dass déi ganz Wahlen muss frëschgemaach ginn. Dat muss also erëm eng Kéier vu Fall zu Fall gekuckt ginn.

Dat gesot, géif ech lech bieten, deen heiten Text ze stëmmen. An ech bréngen och den Accord vun der LSAP-Fraktioun zu deem heiten Text. An domadder, Här President, wär och meng Proposition de modification du règlement vun 2016 hifälleg, déi och en Deelaspekt vun deem Ganzen hei betraff huet.

Merci.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci dem Här Rapporteur. An éischte Riedner ass den Här Paul-Henri Meyers.

Discussion générale

► **M. Paul-Henri Meyers (CSV).** - Merci, Här President. Ech soen och dem Rapporteur Merci. Doduerch, dass hie virun allem a sengem mëndleche Rapport relativ ausféierlech op déi Ännerung vum Règlement agaangen ass, kann ech mech méi kuerzfaassen. Allerdéngs mengen ech, op eenzel Punkten awer nach mussen anzegoen.

D'Verfassung gesäit d'Vérification des pouvoirs vun der Chamber vir, an d'Chamber ass och eleng Meeschter iwwert déi Vérification des pouvoirs. A mir hunn, dat huet de Rapporteur och gesot, relativ wéineg Texter, déi eis kloer Riichtlinne ginn an déi kloer festleeën, wat déi Vérification des pouvoirs da wierklech ëmfaasst. Ech hunn an deem grouse Buch vum Conseil d'État nogekuckt iwwert deen doten Artikel. An do huet de Conseil d'État am Fong geholl gesot: „Jo, déi Mesuren, déi solle geholl gi bei där Vérification des pouvoirs, hänke schliisslech vun der Chamber of.“

Ben, Dir Dammen an Dir Hären, den Här Bodry huet Beispiller aus der Vergaangenheet bruecht. Wann d'Chamber eleng ouni Texter kann decidéieren, si mer am Arbitraire. An dofir ass et noutwendeg, esou wéi de Rapporteur och gesot huet, dass déi ganz Matière vun der Vérification des pouvoirs op de Leescht geholl gëtt an dass Kloeerheet besteet.

Éischtens emol, ob een déi Attributioun bei der Chamber léisst oder ob een op de Wee geet, dass do eng aner Instanz, zum Beispill d'Cour constitutionnelle, hanneno en Deel oder all déi Pouvoire vun der Vérification des pouvoirs géif iwwerhuelen. Et kann een do en Tri maachen, dat mist een natierlech gesinn, mä dass et noutwendeg ass, fir Kloeerheet ze schafen, schéngt mer evident. An do stellt och d'Fro sech: Mir hunn deen Text vun der Vérification des pouvoirs, dee mer haten, bäibehalen an der neier Verfassung. Mir hunn déi Kompetenz bei der Chamber gelooss, allerdéngs mat deem Zousaz, deen de Rapporteur och scho genannt huet.

D'Vérification des pouvoirs ëmfaasst dräi Volen:

Dat ass éischtens emol d'Validatioun vun de Wahlen. Dat steet och am Artikel 118 vum Wahlgesetz. Wat heescht dat, Validatioun vun de Wahlen? Deen Artikel duerno seet, dass d'Chamber ka Contestatiounen entgéinhuelen an dass déi muss gekläert ginn, ier et zu enger Validatioun kënnt. An der Vergaangenheet ware wéineg Contestatiounen do, mä et muss ee sech awer fir d'Zukunft erwaarden, dass et net noutwendegerweis dobäi bleift, dass also Leit, déi interesséiert sinn, Kandidaten, déi bei de Wahlen entweder gewielt oder net gewielt si ginn, aus iergendenger Ursach, aus engem Motiv eraus eng Contestatioun eraginn.

Wéi verhält dann d'Chamber sech zu där Contestatioun? An do ass meng wesentlech Fro, ob een déi Pouvoiren, notament bei der Validatioun vun de Wahlen, bei der Chamber soll loossen. Vill Leit dobausse sinn der Meenung, d'Wahle géife validéiert gi vun deene jeeweilige Presidente vun de Wahlbüroen; wat eng falsch Opfaassung ass. Et ass ganz kloer, dass d'Validatioun bei der Chamber läit. Do ass zum jëtzen Zäitpunkt vun der juristescher Situatioun hier keng Contestatioun oder keng aner Interpretatioun méiglech.

Et ass och net esou, dass d'Regierung se validéiert, mä d'Chamber kritt all d'Donnéen, fir d'Wahlen ze validéieren. Wat dorënner ze verstoen ass, do fënnt een an den Texter eigentlech guer näischt. Guer näischt!

An den Här Bodry huet hei zum Schluss vu senger Interventioun eng Fro opgeworf vun deelweisen Neiwahlen. Ech deelen, Här Rapporteur, déi Meenung absolut net, well ech sinn net där Meenung... Also, à moins, dass et wierklech ganz uerg wär. Eenzel Irregularitéiten kënnen net derzou féieren, dass deelweis Wahlen kéinten annulléiert ginn! An da wier d'Fro nach, ob d'Chamber dat ka maachen oder wien et ka maachen.

Dat bedéngt natierlech eng ausféierlech Diskussioun, well deelweis Neiwahlen ass a mengen Aen oder kann op jidde Fall een Instrument si vu Manipulatioun, well et de Sënn vun de Wahlen ass, dass se am ganze Land deeseweichte Dag sinn an dass net deen een Dag do an deen aneren Dag op enger anerer Plaz gewielt gëtt.

Wann déi Méiglechkeet géif eventuell an d'A gefaasst ginn, géif ech mengen, dass dat an der Verfassung muss verankert ginn. Dat ass eng wesentlech Fro. Dat ass esou wichteg a mengen Ae wéi d'Opdeeling vum Land no Wahlbezierker.

An da mengen ech och, dass een déi Fro vun der deelweiser Annullatioun vu Wahlen net iergendenger kann iwwerloossen. Wann et bei der Chamber bleift, mengen ech schonn, dass

dat eng Fro wär, déi da mat enger Majorité qualifizéiert misst entscheet ginn, well dat ass eng wesentlech a wichteg Fro.

Wann dat einfach géif ginn, fäerten ech, dass dat zu enger Manipulatioun vum Wieler kéint féieren, dee jo da gesinn huet, wéi an anere Bezierker gewielt ginn ass a wou dann eventuell am Hibleck op d'Wahleresultat Korrektur kéinte kommen an déi eng oder an déi aner Richtung. Also, dat ass a mengen Aen an enger Demokratie een Instrument, wat nëmmen en toute dernière instance kéint invoquéiert ginn, da mat allen noutwendige juristesche Sécherheeten, déi anzebaue sinn.

Perséinlech - an dat soen ech och - wëll ech mech net enger Diskussioun verschléissen. Souwisou sinn ech net bei där Diskussioun nächstens derbäi, wat awer net verhénnert, dass ech mech kann zu Wuert mellen.

(Hilarité)

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Eng Contestatioun maachen.

► **M. Paul-Henri Meyers (CSV).** - Här President, neen. All Bierger huet jo dat Recht, mä meng Meenung ass déi, dass een dat doten Instrument net soll gebrauchen. Et soll ee kucken: Wou sinn d'Irregularitéiten? Kann een déi behiewen? Kann nogezielt ginn? Wéi kann een do virgoen? An ier een dat do Wuert vun Neiwahlen - partiellen Neiwahlen! - géif invoquéieren, muss een all aner Méiglechkeeten ausprobéiert hunn.

Zweetens, bei der Validatioun vun de Wahlen stellt och d'Fro sech, ob een déi dote Pouvoire bei der Chamber soll loossen. D'Fro ass déi, ob dann net eng juristesche Instanz wéi och an anere Länner d'Validatioun vun de Wahlen soll maachen. A bei der Validatioun, mengen ech, muss een an Zukunft, esou wéi bei de Mengewahlen, och d'Méiglechkeet vu Contestatiounen virgesinn, déi a kuerzer Zäit dann och iwwer normal juristesche Weeër kënne gekläert ginn.

Deen, deen interesséiert ass, dat heescht den Deputéierte selwer oder d'Deputéierte selwer, sollen net a mengen Aen iwwer Froen diskutéieren an entscheiden, ouni dass eng Rekursméiglechkeet do ass, wéi bis elo, ouni dass eng drëtt Instanz dann neutral, independent dat do entscheet huet. Also, an där Fro vun der Validatioun, mengen ech, muss een och fir d'Zukunft kucken, wéi ee virgeet.

Een zweete Punkt, dat ass deen, dass d'Chamber iwwert d'Eligibilitéit vun hire Memberen entscheet. Do ass jo och virgesinn, dass elo eng Deklaratioun gemaach gëtt, dass Piecë mussen erageliwwert ginn. Also, do kéint ech mer och virstellen, dass dat nach bei der Chamber kéint bleiwen, dass an enger éischter Sitzung d'Chamber doriwwer decidéiert.

Allerdéngs muss ech lech soen: Bei geneeër Lektür vum Text ass mer op eemol bewosst ginn, dass dat do eng Aufgab wär, déi och déi al Chamber kéint erfüllen. Den Text seet net kloer, dass d'Chamber dat misst maachen. D'Wahlgesetz gëtt vläicht e bësse méi hier, well dat nach vun der Situatioun ausgeet, dass dat do vun där neier Chamber misst gemaach ginn, mä wa mer eist Règlement an deen Text liesen, wéi mer en elo virleien hunn, geet eigentlech net kloer doraus ervir, dass dat déi nei gewielt Chamber wär. Et kéint also déi al Chamber nach sinn, déi no de Wahlen zesummekënnt, fir iwwert d'Validatioun oder iwwert déi Fro vun der Vérification des pouvoirs ze entscheiden.

Et ass och eigentlech eng gelunge Situatioun, déi mer hunn, well déi Gewielten, déi eigentlech nach net Deputéierte sinn, well se net assermentéiert sinn, huelen eng Decisioun iwwert d'Vérification des pouvoirs. Ce sont des élus, mä et si keng Deputéierten. An do läit a mengen Aen och nach ee klengt Hoer, wann ech esou ka soen, an der Zopp, dass een och déi dote Fro muss kucken.

An dohier meng Iddi, dass een och weider muss ënnersichen, esou wéi dat haut no der Ännerung vum Wahlgesetz méiglech wär, dass zum Beispill déi al Chamber zesummekéim an déi dote Pouvoire géif exercéieren. Da wier déi dote Fro, ob dat Deputéierte wären oder net, op jidde Fall aus der Welt geschafft.

Här President, ech mengen, dat sinn déi puer wesentlech Punkten, déi ech hei zur Diskussioun wëilt bäifügen. Meng Partei, mir hunn doriwwer geschwat, wäert och deen Text hei stëmmen. Et bleift just ze hoffen, dass en an der Zukunft net ugewannt gëtt, op jidde Fall net bei deenen nächste Wahlen, well, esou wéi de Rapporteur gesot huet, déi juristesche Situa-

tioun - mir bréngen hei ganz sécher Verbesserungen -, mä déi juristeschen global Situatioun ass onzouräichend a muss wesentlech nogebessert ginn, op jidde Fall wat d'Wahlgesetz ugeet, an duerno och de Règlement vun der Chamber.

Et bleift also do nach Aarbecht, souwuel fir déi juristesche Kommissioun oder Institutionenkommissioun wéi och d'Kommissioun vum Règlement.

Merci, Här President.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och. Den nächste Riedner ass den Här Eugène Berger.

► **M. Eugène Berger (DP).** - Jo, Merci, Här President. Ech wëll och direkt, soss vergiessen ech et, dem Rapporteur Merci soe fir säi gudde schréfflechen a mëndleche Bericht. Ech mengen, et ass och interessant, well en déi eng oder aner Fäll opgezielt huet an am Historique gebliedert huet.

Ech mengen, et geet eis och alleguerten e bëssen d'selwecht. Ech hunn op alle Fall als éischte Souvenir u meng Präsenz hei an deem héijen Haus, datt ech an eng Kommissioun gewielt gi sinn, wou ech mäin eegent Resultat kontrolléiere gaange sinn. Dat war 1994. Ech hunn dat deemools ganz komesch fonnt. Ech hu geduecht: „Du bass jo eigentlech net gewielt.“ An et ass eigentlech eréischt duerno, wou een assermentéiert ginn ass.

Ech mengen, dat ass nach vill Kéieren duerno geschitt. An ech hat mer eigentlech deemools och net virgestallt - ech hu mer deemools Froe gestallt -, datt dat méiglech wier, datt ech da bal 25 Joer duerno och dozou nach eng Kéier géif Stellung huele respektiv datt mer awer dann do un de Schrauwen dréien, fir dat vläicht méi kohärent an och méi duerchsichteg ze maachen.

Et ass effektiv eng wichteg Adaptatioun. Et sinn awer eng Rei Froen, déi opbleiwen, ënner anere mäi Virriedner huet verschiddener ugeschidden. Trotzdeem mengen ech awer, datt et eng wichteg Modernisatioun an Demokratisatioun vun eisem Chambersreglement ass. Ech mengen, mir hunn hei jo eng Approche, bei där mer awer nach bleiwen, datt d'Volleksvertreder sech selwer kontrolléieren, ob se richteg gewielt sinn, ob se eligibel sinn, ob och do keng Incompatibilitéit sinn, besonnesch am Beräich mat anere Familljememberen.

Et ass also de Prinzip vun der Selbstkontroll, dee mer hei bäibehalen. An duerfir muss een émsou méi Soin droen, datt déi Kontroll dann och transparent ass, datt déi Kontroll dann och no klore Regeln, no pertinente Regele gemaach gëtt an, ech géif soen, dann och no demokratesche Regele fonctionnéiert.

Ech mengen, dat hu mer awer versicht, hei an där Adaptatioun vum Règlement och ze maachen. Ënner anere den Punkt, wéi ech gesot hunn, vun der Transparenz doduerjer, datt dann déi Verifikatioun och innerhalb vun deem Comité..., datt dat eigentlech eng éffentlech Sitzung ass, ass och ganz wichteg.

Jo, et ass wahrscheinlech e Provisoire. Spéitens wa mer déi nei Verfassung wäerten hunn, mussen mer dann och nach eng Kéier hei dragoen, wann da Rekursméiglechkeete si bei der Cour constitutionnelle, wou dann och en aneren Akteur kënnt a wou mer net méi ganz eleng eis selwer kontrolléieren.

Ech mengen, vläicht zwee, dräi Elementer nach, wou ech awer och wëll drop hiweisen, et sief, datt et schonn zum Deel gesot ginn ass.

Hei ginn dann d'Wahle fir fénnef Joer validéiert; net nëmmen déi, déi direkt gewielt sinn, mä och all déi, déi hannendru sinn. Déi Situatioun also, déi mer an de vergaangene Méint och alt emol déi eng oder aner Kéier haten, eigentlech déi klassesch Prozedur, soen ech emol, déi mer, wann en Deputéierten een aneren ersetze kënnt, dann all Kéiers duerchgezunn hunn, dat wäert an Zukunft net méi de Fall sinn. Déi Kommissioun vun de siwe Leit, déi wäert also fir all déi Leit, déi Kandidat waren an déi eventuell an d'Situatioun kéinte kommen, fir nozerétschen, datt déi dann och automatesch gemaach ass.

De leschte Punkt ass och deen, datt mer eis also och mussen bewosst sinn, datt an Zukunft déi Gewielten och selwer mussen schréfflech verschidden Elementer liwweren. Si mussen eben deklaréieren, datt se d'Konditiounen vun der Eligibilitéit erfëllen, a si mussen och kloerstellen, eventuell mat... also, se mussen dat dann och schréfflech maachen.

Ech weess net, wéi dat an der Praxis herno wäert sinn, datt do eventuell e Formulaire vun der Chambersverwaltung wäert ausgeschafft ginn, wou se dann och deklaréieren, datt keng Incompatibilitéit sinn am Beräich vun der Famill, wou jo gekuckt gëtt bis e bestëmmte Grad, wou da familiär Bündnisser sinn, wou een dann eventuell net dierft an der Chamber siegieren.

Voilà! Ech mengen, déi puer Remarque gemaach, géife mer awer als Resumé soen, datt et eng noutwendeg an eng wichteg Adaptatioun ass, effektiv vläicht déi wichtegst Adaptatioun an de leschte Jore vun eisem Chambersreglement, datt mer e gudde Schrëtt a Richtung vu méi Transparenz a méi Demokratie och an där Prozedur maachen, datt mer awer sécherlech wäerten an Zukunft nach déi eng oder aner Kéier dat Règlement an deem Punkt adaptéieren, fir et dann nach méi modern oder, loosse mer soen, no baussen nach méi effizient a méi demokratesch da kënnen ze gestalten.

An deem Sënn awer den Accord vu menger Fraktioun zu dësen Adaptatiounen vun eisem Chambersreglement.

Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci. Dann d'Madamm Viviane Loschetter.

► **Mme Viviane Loschetter (déi gréng).** - Här President, et ass elo scho ganz vill gesot ginn. Dat, wat mir nach eng Kéier wëllen onbedéngt ënnersträichen, dat ass, datt déi nächst Chamber sech muss där Saach vun deem Règlement unhuelen en général. Dat ass en Thema, wat scho laang diskutéiert gëtt, wat ëmmer erëm ugefouert gëtt, wat awer ni déi noutwendeg Zäit bis elo kritt hat, wat normalerweis och eréischt vläicht zum Schluss oder éischter zum Schluss vun enger Legislaturperiod dann nach eng Kéier ernimmt gëtt an dann op déi nächst Chambersperiod verwise gëtt.

An ech denken, elo mat deem heite Gesetz ass en éischte wesentlechen a wichtige Schratt och gemaach ginn, fir de Wëllen ze weisen, fir effektiv onst Règlement esou ze gestalten, datt et schlussendlech och e bësse méi transparent gëtt, well mer jo och geschter vill vun Transparenz geschwat hunn. An dofir kënne mir och dësem Projet nëmmen zoustëmmen.

Ech géif awer ganz gären dem Rapporteur, virun allem fir säi mëndleche Rapport hei virdrun, felicitéieren a Merci soen, well dee klengen Historique weist awer, datt mir och net verschount bleiwe vun eventuelle falschen Iwwerleeungen.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci. Den Här Gibéryen.

► **M. Gast Gibéryen (ADR).** - Merci, Här President. Ech wëll och vun eiser Säit aus deem Kolleeg Alex Bodry Merci soe fir säi gudde Rapport, deen en eis gemaach huet, souwuel schréfflech wéi mëndlech, an och, mengen ech, fir déi gutt Aarbecht, déi mer an der Kommissioun doriwwer haten.

Ech mengen, mir waren eis zënter Laangem bewosst, datt mer Problemer hunn an deem Domän vun der Validatioun vun de Chamberwahlen. A mer wëssen awer och, datt mer engersäits eng Constitutioun hunn, déi eis eng Virschrëft gëtt, a mer hunn op där anerer Säit och e Gerichtsuerdeel vu Stroossbuerg kritt am Kader vun engem Prozess géint de rumänesche Stat.

Ech mengen, dat, wat mer elo als Konsens hei erausfonnt hunn, do ass am Fong dat méiglech, wat ka gemaach ginn. An dësem Kader hu mer dat elo gemaach. An duerfir, déi Diskussiounen, déi virdu gefouert gi sinn, souwuel vum Kolleeg Bodry wéi vum Kolleeg Paul-Henri Meyers, hunn am Fong déi aner Problemer, déi nach alleguer bestoe bleiwen, gutt opgezeechent. A se hunn och gewisen, datt do nach Diskussionsbedarf ass an datt dat och net wäert esou einfach ginn.

Mä wichteg ass, datt dat, wat mer haut hei zur Ofstëmmung virleien hunn, Eestëmmegkeet fonnt huet an der Kommissioun. An ech ginn och dervun aus, datt et hei Eestëmmegkeet fonnt huet.

Mir hunn also elo e wesentleche Schratt, dee mer elo kënne maachen. An dann hoffe mer, datt dat nächst Parlament, vläicht no enger Verfassungsreform, no weidere Gerichtsuerdeeler, wéi et virdrun ugekënnegt ginn ass mam belsche Stat, da kloer genuch gesäit, fir eng Prozedur ze kréien, déi eis och bis an déi lescht Méiglechkeete Rechtssécherheet gëtt.

Bis dohinner, mengen ech, solle mer hoffen, datt mer déi nächst Wahlen, déi elo de 14. Oktober ustinn, nach kënnen, wat d'Recoursen

ubelaangt, an darselwechter Rou iwwert d'Distanz bréngen, wéi dat an der Vergaangenheet de Fall war.

De Kolleeg Michel Wolter ka sech nach drun erënnere, 1989, en huet näamlech virdrun dorop opmierksam gemaach, du ware mer jonk Deputéierten, du ware mer an esou eng Kommissioun gezu ginn. An do hu mer gemengt an eiser Energie, mer missten onbedéngt awer en Akt setzen an eng Kontroll maachen. A mir sinn dunne an de Keller...

► **M. Michel Wolter (CSV).** - Mir sinn an de Keller gaangen.

(Brouhaha)

► **M. Gast Gibéryen (ADR).** - ...an de Keller gaangen a mer hunn e Sak eropgehollet mat Stëmmziedelen. Et war eng Gemeng aus dem Süden. An do hu mer dann esou e Sak nogezielt. An - oh, Schreck! - do hu mer Feeler erausfonnt, déi do dra waren.

(Hilarité)

An dunne hu mer een deen anere gekuckt. Déi aner souzen hei uewen, fir vereedegt ze ginn, a mir souzen enne mat eise Feeler am Sall a mat eisem Sak. An do hat awer een déi weis Iddi deemools kritt, du sot deen: „Dat ass kee Problem, wann Der e Feeler entdeckt, well déi Feeler, wann ee se géif am ganze Land nozielen, dann hätten déi Feeler sech erëm alleguerten neutraliséiert.“

(Hilarité générale)

A mat deem Argument hu mer dunne d'Tut erëm zougemaach. An ech mengen, zënterhier ass och keng méi opgemaach ginn. An duerfir, Här President, mengen ech, loosse mer hoffen, datt mer och déi nächst Wahlen elo an enger gewëssener Rou an ouni ze vill Recoursen iwwert d'Distanz kréien, bis mer dann eng Kéier eng wierklech bommesécher legislativ Prozedur virleien hunn.

Vun eiser Säit aus d'Zoustëmmung.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Très bien!

(Interruptions)

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Ech mengen, mir maachen de wëssenschaftlechen Disput herno.

(Hilarité)

An den Här Baum huet elo d'Wuert.

► **M. Marc Baum (déi Lénk).** - Här President, ech fäerte ganz, wann elo jiddwereen erzielt vun dem Falschauseziele vun Wahlziedelen, da kënne mer eis zimlech sécher sinn, datt ganz vill Recourse wäerte kommen an där nächster Zäit.

Ech mengen, et weist awer ganz gutt, dat Beispill, wat den Här Gibéryen ginn huet, den Arbiträr engersäits an anerersäits den archaische Charakter vun där Prozedur. An den Här Bodry ass jo och schonn op déi historesch Beispiller 1934 agaangen, wéi quasi eng Majoritéit decidéiert huet, datt en Deputéierten auszuschléisse wier, well en d'office jo net kéint mat der Verfassung averstane sinn, well e sech en anere Wirtschaftsmodell virstellt. Wann ee sech dat weider géif denken, wat dat fir arbiträr Situatiounen kéint bedeuten, dat geet effektiv ganz wäit!

An et war en zimlech grouse Vide, deen heimmadder zum Deel gefëllt gëtt. Ech mengen och, datt déi Adaptatiounen, déi hei gemaach ginn, gutt sinn. Se wäerten awer net restlos all Froe klären. Ech mengen, verschidde Virriedner, besonnesch den Här Meyers, ass jo och schonn dorop agaangen.

A besonnesch wichteg ass, mengen ech, datt déi Präzisioun, déi an deem neie Verfassungstext, an deem neie Verfassungsprojet dran ass, dës Prozedur bezüüglech wierklech Opklärung gëtt, näamlech datt et d'Cour constitutionnelle ass, déi an engem zweeten Degré derfir responsabel ass, fir iwwert d'Validatioun vun Wahlen ze jugéieren.

Mir mengen eigentlech, datt dat d'office misst de Fall sinn. Dat heescht, datt och schonn, wann et Recourse gëtt, datt dat net Recoursen un d'Chamber solle sinn, mä datt dat Recourse virum drëtte Pouvoir misste sinn.

Mir sinn och bei der Lektür, ech war selwer net Member vun där Reglementskommissioun, zwou Saachen opgefall. Déi eng huet den Här Meyers och scho gesot. Dee Grupp, dat Gremium vu siwe Leit, wat dann au sort, per Lous, gewielt gëtt, dat decidéiert jo eigentlech engersäits iwwert d'Validatioun an och doriwwer, ob déi Eligibilitéit, ob dat rechtens ass vun den Deputéierten. Si sinn awer selwer déi, déi nach net élu sinn. A se sinn, an esou steet et am Text, awer «compétente jusqu'à la constitution de la Chambre».

Dat ass e bëssen e Widdersproch, well op där anerer Säit hu mer jo awer och decidéiert, datt et keng Vacance de Chambre gëtt, soudatt mer

mengen, datt een do och nach vläicht eng Kéier nobessere misst.

An eng weider Fro, déi ech mer gestallt hu bei engem Duerchliese vum Text, ass jo, wann et Incompatibilitéit gëtt, déi mat der Parenté zesummenhängen. Also, Verwanter bis zum zweete Grad kënnen net an der Chamber siegieren. An, bon, do ass d'Prozedur dann: Et gëtt ee gefrot. Renoncéiert ee vun deenen zwee? Wann awer kee vun deenen zwee renoncéiert, da gëtt d'Lous gezunn.

Mir hunn eng aner Prozedur um Gemengenniveau. Do gëtt näamlech dann als Alleréischt gekuckt, wien déi meeschte Stëmmen huet, ier decidéiert gëtt, wien da rechtens kann an der Chamber sinn.

Elo ass dat awer bei der Chamber méi komplex oder méi schwierig, well mer véier Wahlbezirker hunn. Et ka jo sinn, datt een aus dem Norde verwant ass mat engem aus dem Süden. An da kann een natierlech d'Stëmmen net kucken, well natierlech kann een net dat Incomparabel matenee vergläichen.

Wou et awer méiglech wier, dat wier de Fall, wou zwee Leit, déi matenee verwant sinn, aus deemselwechte Bezirk kommen. Dat hätt kënnen eng Variant sinn, wou ee sech och hätt kënne virstellen, analog zum Gemeengesetz, datt et an deem dote Fall déi méi grouss Stëmmenzuel wier, déi hätt kënnen ausschlaggebend sinn.

Bei där opgeworfener Fro vun de partiellen Neiwahle menge mir nach ëmmer, datt déi propperst Léisung, fir deene Froen aus de Féiss ze goen, een eenzege Wahlbezirk wier. Da géife sech partiell Neiwahlen d'office ausschléissen. Mä bon, datt ass eng Diskussioun, déi eis och wahrscheinlech nach an der Zukunft wäert befaassen.

Dës gesot, gi mir awer och den Accord zu dësem wierkleche Fortschrëtt, wat eist Règlement ugeet.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci. Domat si mer mat eiser Diskussioun um Enn. A mer kënnen iwwert d'Ännerung vum Règlement ofstëmmen.

Vote sur la proposition de modification 7327 du Règlement de la Chambre des Députés

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass eriwwer.

60-mol Jo. Domadder ass eist Chambersreglement mat Unanimitéit geännert.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par M. Laurent Mosar), Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen (par Mme Martine Mergen), Françoise Hetto-Gaasch (par Mme Nancy Arendt), M. Aly Kaes (par M. Paul-Henri Meyers), Mme Claudine Konsbruck, M. Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marco Schank (par M. Jean-Marie Halsdorf), Marc Spautz (par Mme Octavie Modert), Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Diane Adehm), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot (par Mme Claudia Dall'Agnol), Claude Haagen et Mme Cécile Hemmen;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusti Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Lex Delles);

MM. Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter, Sam Tanson et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser);

MM. Marc Baum et David Wagner.

Hei brauch ech jo d'Fro no der Dispens net ze stellen.

A mer kënnen op deen nächste Punkt vun eisem Ordre du jour iwwergoen. Mir bleiwe bei eisem Chambersreglement an et geet ëm d'Propositoun 7335, déi d'Annexe 4 a 5 vum Règlement ofännere soll, méi speziell dréit et do ëm de Statut och vun eisem...

(Interruption)

Neen, pardon. Dat kënnt eréischt.

(Interruption)

Jo, ëm de Statut vun eisem Personal. An de Rapporteur ass den honorabelen Här Gast Gibéryen.